



Beslutningsforslag nr. B 76

Folketinget 2011-12

Fremsat den 17. april 2012 af Pernille Skipper (EL), Per Clausen (EL), Henning Hyllested (EL) og Johanne Schmidt-Nielsen (EL)

Forslag til folketingsbeslutning om oprettelse af en offerfond

Folketinget pålægger regeringen at tage de nødvendige initiativer til oprettelse af en særlig offerfond, der har til formål generelt at øge opmærksomheden på og viden om ofres situation og generelt at styrke behandlingen af og støtten til ofre for forbrydelser.

Fonden skal kunne finansiere foreninger og projekter, som generelt støtter og forbedrer forholdene for ofre for forbrydelser eller øger opmærksomheden på og viden om området. Fonden skal eksempelvis kunne give støtte til rådgivningscentre for voldtægtsofre, finansiere driften af den eksisterende offerrådgivning, støtte forskning og uddannelse inden for området og finansiere eller igangsætte nye tiltag, eksempelvis mentorordninger for ofrene eller tilsvarende.

Fonden skal desuden dokumentere og monitorere udviklingen inden for indsatsen over for ofre for forbrydelser.

Endelig skal fonden, i det omfang det er muligt, dække den egenbetaling, der er i dag for psykologhjælp, især for ofre der ikke har høje indtægter. Denne mulighed for friholdelse af offeret for betaling af samtalerne skal ikke begrænses til de 12 samtaler, som der i dag maksimalt gives tilskud til.

Fonden finansieres efter svensk forbillede, ved at personer dømt for strafbare forhold, som kan give fængselsstraf, pålægges at betale en afgift, og via et passende beløb til opstart af fonden, som tages fra de generelle reserver.

Bemærkninger til forslaget

Formålet med beslutningsforslaget er at sikre en langt mere sammenhængende indsats for ofre for kriminalitet og at sikre, at denne indsats også på sigt kan udvikle sig. Etableringen af en offerfond vil kunne betyde, at man tager konkrete skridt for at hjælpe ofrene i dag, at man samtidig kan følge udviklingen inden for området, og at man for fremtiden hurtigt kan igangsætte nye initiativer uden en besværlig lovgivningsproces. En central offerfond vil give flere muligheder for at yde støtte til aktiviteter, der kan hjælpe og støtte ofre for kriminalitet, deres pårørende og vidner til kriminalitet. Samtidig vil en finansiering af fondens aktiviteter gennem en afgift, der pålægges dømte, signalere, at staten står på ofrenes side.

Offerfondens opgaver

Offerfondens mål bør være at tildele midler til projekter m.v., som har et klart offerperspektiv. Formålet skal være at forbedre situationen for ofre i almindelighed. Det betyder, at fondens formål skal være både at øge opmærksomheden på og viden omkring ofrenes situation og generelt at forbedre behandlingen af og støtten til ofre for forbrydelser.

Der er i den seneste tid kommet mange gode forslag frem i den offentlige debat om, hvordan vi kan styrke hjælpen og støtten til ofre for kriminalitet. Det gælder eksempelvis udviklingen af en mentorordning, så hvert enkelt offer får tildelt en mentor, der kan hjælpe offeret videre, fungere som bisidder i forbindelse med sagsbehandling hos det offentlige m.v. Det er dog vigtigt, at en sådan mentorordning bliver adskilt fra det almindelige offentlige system, så offeret har tillid til, at mentoren fungerer uafhængigt og hele tiden har offerets ve og vel som førsteprioritet. En sådan ordning vil derfor med fordel kunne etableres og finansieres gennem offerfonden. Offerfonden vil desuden kunne give støtte til andre generelle projekter, der iværksættes for at støtte ofre, deres familier og vidner til forbrydelser, f.eks. rådgivningscentre, tilskud til at etablere adskilte venterum i retsbygninger m.v. Det vil desuden være oplagt, at fonden bevilliger midler til eksempelvis kampagne- og informationsvirksomhed og selv tager initiativ til oplysningsvirksomhed.

Samtidig er det problematisk, at ofre for forbrydelser i dag kun kan få dækket 60 pct. af udgifterne til psykolog, og maksimalt for så vidt angår 12 psykologsamtaler. Det er langt fra altid nok, hvis man skal bearbejde et stort traume efter f.eks. overfald eller voldtægt. Et overfald giver ikke kun fysiske, men også psykiske skader, som man bør kunne få behandlet gratis. Samtidig betyder egenbetalingen på 40 pct., at især mennesker, som ikke har høje indtægter, vil være tilbøjelige til at undlade at få den hjælp, de har behov for. Offerfonden bør derfor kunne dække egenbetalingen for psykologsamtaler – også ud over de 12 samtaler, som i dag er loftet – men det skal forinden undersøges om dette rent økonomisk vil være muligt for fonden og i så fald i hvilket omfang.

En væsentlig opgave for offerfonden bør desuden være den systematiske dokumentation og forskning på området. I dag forskes der kun sporadisk i ofrenes situation, og Offerrådgivningen har ikke ressourcer til systematisk at dokumentere udvikling og behov for ofre i Danmark. Det er i sig selv et problem, men det forhindrer også udvikling af den støtte og hjælp der gives, når nye muligheder og problemer ikke identificeres og dokumenteres.

I relation hertil bør offerfonden kunne tildele midler til eller selv kunne gennemføre uddannelsesindsatser på området, f.eks. efteruddannelse af personer, der gennem deres arbejde kommer i kontakt med ofre for forbrydelser, eller frivilligt aktive i organisationer, som arbejder med ofre for forbrydelser. Det ville f.eks. være oplagt, at uddannelsen af Offerrådgivningens aktive blev finansieret af offerfonden.

Midlerne i fonden skal kunne søges bredt af både almennyttige organisationer, offentlige og private institutioner, samt forskere, som ønsker at forske i f.eks. viktologi. Fondens muligheder for at tildele midler bør desuden være bredt afgrænset, så længe der er tale om et klart offerperspektiv.

Finansiering af fonden

Offerfonden bør etableres efter svensk forbillede, hvor offerfonden («Brottsofferfonden») finansieres gennem en afgift, der pålægges personer, som dømmes for en lovovertrædelse, der kan medføre fængselsstraf. Således vil straffbare forhold, der efter lovgivningen kan medføre fængselsstraf, betyde, at den dømte skal betale en afgift til fonden på 400-500 kr. Beløbets nøjagtige størrelse bør fastsættes ud fra overvejelse om på den ene side behovet for tilstrækkelige indtægter til at opfylde formålet og på den anden side, at afgiften ikke må blive så stor, at det påvirker betalingsevnen i forhold til bøder og erstatning.

Selvsagt vil der formentlig være behov for et indskud til fonden til etablering, opstart og drift, indtil der kommer indtægter i form af de pålagte afgifter. Dette behov bør kunne dækkes via de generelle reserver.

Ved at finansiere fonden gennem en afgift, der pålægges gerningspersoner, finder vi ikke blot fornødne midler til fondens opgaver, men signalerer også samtidig, at staten står på ofrenes side.

Det er væsentligt at påpege, at der med dette forslag ikke er en intention om et opgør med de eksisterende muligheder for erstatning til ofre for forbrydelser. Tværtimod er det med dette forslag intentionen at pålægge gerningsmænd en »generel« erstatning, som ikke går direkte til det konkrete offer i den konkrete sag, men til generelle indsats og tilbud i forhold til at hjælpe ofre videre i livet.

Skriftlig fremsættelse

Pernille Skipper (EL):

Som ordfører for forslagsstillerne tillader jeg mig herved at fremsætte:

Forslag til folketingsbeslutning om oprettelse af en offerfond.

(Beslutningsforslag nr. B 76)

Jeg henviser i øvrigt til de bemærkninger, der ledsager forslaget, og anbefaler det til Tingets velvillige behandling.